

[Jørgen Jørgensen.]

munen ved ansættelse af lærere o. s. v. Er det det, man stiler imod? Altså et flertal på 7 i en kommunalbestyrelse på 13 medlemmer kan beslutte, at der ingen skolenævn skal være. Der er 4 skoledistrikter i kommunen, de indstiller hver 3. Blandt disse 3 vælger sognerådet et medlem. Der er ingenting i vejen for, at dette flertal kan vælge en partifælle i hvert skoledistrikt og derigennem forstærke sin indflydelse i skolekommissionen, så det fuldkomne kan dominere og bestemme over, hvem der skal være lærer ved den enkelte skole i kommunen. Synes man dette er rimeligt?

Efter den stilling, kommunalbestyrelsesrepræsentanter har indtaget i kommissionen, hvori de klart og redeligt siger: vi ønsker ikke skolenævn ved den enkelte skole, kan man anse det for givet, at det kun bliver undtagelsesvis, at skolenævn bliver oprettet. I Sønderjylland vil nævnene formentlig i det væsentlige blive bibeholdt, men ellers må man regne med, at med den særlige forældrerepræsentation ved skolerne er det i det væsentlige forbi, hvis lovforslaget blev gennemført uændret. Resultatet ville da blive, at København fik skolenævn ved alle skoler, medens andre store byer, Århus, Ålborg og flere, måske ingen skolenævn fik, og at der blev skolenævn ved de fleste skoler i Sønderjylland, men ikke i det øvrige land. Da hensigten med ministerens forslag bl. a. skulle være at tilvejebringe mere ensartede regler for hele landet, kan det nok siges, at dette formål ikke i særlig grad er opnået.

Jeg har også set, at ministeren har anvendt det udtryk, at man er imod en tvangsordning, at man ikke vil pånøde en skolekreds et skolenævn, og det blev yderligere understreget af det ærede medlem hr. Hauberg. Det ærede medlem udtalte, at de, der var tilhængere af, at der skulle være skolenævn ved hver enkelt skole, talte for diktatur. Jeg tror, at det ærede medlem kommer til at sætte sig hen og overveje, hvad han egentlig mener med det, han siger; jeg tror, han har fået disse begreber om demokrati og diktatur lidt forkert i halsen. Det ærede medlem hr. Hauberg mener, at hvis staten, hvis rigsdagen fastsætter i en lov, at der skal være en skolekommission og et skolenævn i kommunen, så er det diktatur, men hvis man fastsætter i loven, at kommunalbestyrelsen afgør, om der skal være skolenævn ved de enkelte skoler, så er det demokrati. Mon ikke det ærede medlem kommer til at gå hjem og læse lidt over på, hvad han egentlig har tænkt sig med disse udtalelser? Det skulle altså være udtryk

for større frihed og frisind, at kommunalbestyrelsen afgjorde spørgsmålet, fremfor at man lod de interesserede forældre ved skolen, hvor deres børn går, afgøre det. Jeg håber ikke, at ministeren går videre i sine frihedsbestræbelser og f. eks. lader kommunalbestyrelsen afgøre, om der skal være en skolekommission i hver kommune. Der er sikkert kommunalbestyrelser, der vil mene, at byrådets eller sognerådets skoleudvalg meget godt kunne klare skolekommissionens opgaver. I mange tilfælde er det allerede nu de samme medlemmer, der sidder i skoleudvalg og skolekommissioner.

Men hvad er da den store forskel på, om der er en skolekommission for hele kommunen, hvori der er en repræsentant for hvert skoledistrikt, og så at hver skole har sit skolenævn? For det første kan en enkelt repræsentant fra et skoledistrikt altid vanskeligt repræsentere alle de synspunkter, der er rådende, men dernæst, og det er det væsentlige: en skolekreds er en enhed. Forældre, der har børn i samme skole, har en fælles interesse, der samler dem. Der er meget, meget få forældre, der ikke kan gøres interesserede i den skole, hvori deres børn går. Det var jo det, Grundtvig og Kristen Kold så, det er jo det, der den dag i dag er den grundtvigske friskoles store styrke, at der om disse skoler står en forældrekreds, der føler et medansvar for skolens arbejde. Det forstod Jacob Appel, og det var ud fra samme synspunkt, Borghjerg i 1933 betegnede forældrerådene som kernen i sit forslag, en ny spire til grøde og vækst i den offentlige skole, som Borghjerg udtrykte det.

Jeg hørte fornylig et meget tankevækkende og inspirerende foredrag af lederen ved den nye forsøgsskole her i København. Denne skoleleder, der har et rigt og grundigt kendskab til skolegerning, sagde: det, som vi, der i fællesskab har taget arbejdet op ved denne skole, først og fremmest nu har brug for, det er at vinde forældrenes forståelse og interesse; ellers kan vort arbejde ikke gennemføres. Jeg tror, alle erfarne pædagoger vil forstå dette. Men er der så nogen anden vej at gå end at give forældrene et ansvar?

Jeg har fulgt forældrerådene, siden de efter 1933 skød op rundt om i landets kommuner. Det var i overvejende grad nye ansigter. Det var i udpræget grad mennesker, der kom fra arbejderbefolkningen, fra de brede lag, der ved denne nydannelse indenfor den offentlige skole viste deres interesse for skolens anliggender. Der var noget usikkert og famlende over det mange